

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
НОРЛАТ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

02 июнь 2026 ел

№42

Норлат ав.

Татарстан Республикасы
Зеленодольск муниципаль районы
Норлат авыл җирлеге Советы
депутаты статусы турындагы
нигезләмәне раслау хакында.

«Гавами хакимиятнең бердәм системасында җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль законы, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 24 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Норлат авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Норлат авыл җирлеге Советы Регламенты нигезендә, Норлат авыл җирлеге Советы карар итте:

1. Норлат авыл җирлеге Советы депутаты статусы турында кушымта итеп бирелә торган нигезләмәне расларга.

2. Норлат авыл җирлеге Советы карарының үз көчен югалтуын танырга:

- «Норлат авыл җирлеге Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2021 елның 09 мартындагы 28 номерлы карары;

- «Зеленодольск муниципаль районы Норлат авыл җирлеге Советының 2021 елның 09 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Норлат авыл җирлеге Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2021 елның 25 августындагы 47 номерлы карары;

- «Норлат авыл җирлеге Советының 2021 елның 09 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган (Норлат авыл җирлеге Советының 2021 елның 25 августындагы 47 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) Норлат авыл җирлеге Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2021 елның 20 декабрдәге 54 номерлы карары;

- «Норлат авыл җирлеге Советының 2021 елның 09 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган (Норлат авыл җирлеге Советының 2021 елның 25 августындагы 47 номерлы, 2021 елның 20 декабрдәге 54 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) Норлат авыл җирлеге Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2023 елның 06 мартындагы 107 номерлы карары;

- «Норлат авыл җирлеге Советының 2021 елның 09 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган депутат статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында (Норлат авыл җирлеге Советының 2021 елның 25 августындагы 47 номерлы, 2021 елның 20 декабрдәге 54 номерлы, 2023 елның 06 мартындагы 107 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән)» 2023 елның 04 сентябрь №127 номерлы карары;

- «Норлат авыл җирлеге Советының 2021 елның 09 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган депутат статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» (Норлат авыл җирлеге Советының 2021 елның 25 августындагы 47 номерлы, 2021 елның 20 декабрдәге 54 номерлы, 2023 елның 06 мартындагы 107 номерлы, 2023 елның 04 сентябрдәге 127 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) 2023 елның 18 декабрь 143 номерлы карары;

- «Норлат авыл җирлеге Советының 2021 елның 09 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган Норлат авыл җирлеге Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында (Норлат авыл җирлеге Советының 2021 елның 25 августындагы 47 номерлы, 2021 елның 20 декабрдәге 54 номерлы, 2023 елның 06 мартындагы 107 номерлы, 2023 елның 04 сентябрдәге №127, 2023 елның 18 декабрдәге №143 карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) 2026 елның 13 апрель №35 номерлы карары.

1.3. Әлеге карарны хокукый мәгълүматның рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының рәсми сайтында(<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) Интернет челтәрәндә урнаштыру юлы белән халыкка җиткерергә, шулай ук торак пунктның мәгълүмати стендларында: Татарстан Республикасы, Зеленодольск районы, Норлат авылы, М.Фәйзуллин урамы, 17 йорт («Заволжье» ЦКС бинасы), Татарстан Республикасы, Зеленодольск районы, Норлат авылы, Гагарин урамы, 46 йорт (администрациясе бинасы) бастырып чыгарырга.

Норлат авыл җирлеге башлыгы,
Совет рәисе



И.М.Саттаров

Норлат авыл җирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмә.

Әлеге Нигезләмә Норлат авыл җирлеге Советы депутатының (алга таба – депутат) хокукларын һәм бурычларын билгели, алар үз вәкаләтләрән гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне күздә тотат.

1 статья. Депутат статусының хокукый нигезе.

1. Депутат статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Норлат авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба – авыл җирлеге Уставы), әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Депутат булып бермандатлы сайлау округы буенча муниципаль сайлауларда сайланган һәм Норлат авыл җирлеге Советында (алга таба – авыл җирлеге Советы) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм муниципаль норматив хокукый актларда каралган вәкилләккә һәм башка вәкаләтләрне гамәлгә ашырырга вәкаләтле Россия Федерациясе гражданы тора.

3. Депутат үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә, авыл җирлеге Уставына һәм муниципаль норматив хокукый актларга, шулай ук сайлаучыларның мәнфәгатьләренә таяна.

4. Депутатка үз вәкаләтләрән тоткарлыксыз башкару өчен шартлар тәэмин ителә.

5. Депутат үз статусын депутат вәкаләтләрән гамәлгә ашыруга бәйле булмаган эшчәнлек өчен файдаланырга хокуклы түгел.

2 статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартлары.

1. Депутатлар үз вәкаләтләрән даими булмаган нигездә башкаралар, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән бергә алып баралар, моңа авыл җирлеге уставында билгеләнгән очраклар керми.

2. Депутатка үз вәкаләтләрән даими булмаган нигездә гамәлгә ашыру өчен эш бирүче тарафыннан эш урынын (вазыйфасын) саклап калып, дәвамлылыгы авыл җирлеге Уставы белән билгеләнгән чорга эштән азат ителү гарантияләнә.

3. Авыл җирлеге Советы депутатларының билгеләнгән саныннан 10 проценттан артыграгы даими нигездә эшли.

3 статья. Депутат вәкаләтләре сроклары.

1. Депутатның вәкаләтләре чоры биш ел тәшкил итә.

2. Депутатның вәкаләтләре ул сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш авыл жирлеге Советының тулы хокуклы составта беренче утырышын уздырган көннән туктатыла.

4 статья. Депутат статусына бәйле чикләүләр, тыюлар.

1. «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очраклардан тыш, депутатлар Россия Федерациясе сенаторлары, Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы депутатлары, Россия Федерациясе субъектларының закон чыгару органнары депутатлары була алмый, Россия Федерациясенең башка дәүләт вазыйфаларын, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт вазыйфаларын, шулай ук дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын башкара алмый. (алга таба – 33-ФЗ номерлы Закон), башка федераль законнар белән.

2. Депутат, 33-ФЗ номерлы законда, башка федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, башка муниципаль берәмлекнең вәкилләккә органы депутаты яисә башка муниципаль берәмлекнең муниципаль берәмлеге башлыгы вәкаләтләрен бер үк вакытта башкара алмый.

3. Депутатлар Россия Федерациясенең коррупциягә каршы көрәш турындагы законнары белән билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә тиеш.

4. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутатлар:

1) эшқуарлык эшчәнлеге белән шәхсэн яисә ышанычлы затлар аша шөгыйльләнергә;

2) коммерциячел яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашу;

б) республика Рәисенә алдан хәбәр итеп, сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдәге түләүсез нигездә участок, чит ил ижтимагый оешмасының, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт ияләре ширкәтенең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышындагы участок) Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә;

в) Россия Федерациясе субъекты муниципаль берәмлекләре Советында, Муниципаль берәмлекләренң башка берләшмәләрендә, шулай ук Бөек идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) оештыручысы (акционеры, катнашучысы) муниципаль берәмлек булган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек

мәнфәгатләрән муниципаль берәмлек исеменнән оешманың тулы гамәлгә куючысын гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокуклар нигезендә түләүсез нигездә бирү;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

3) укучучылык, фәнни һәм башка ижәт эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә. Бу чакта эзерлек, фәнни һәм башка ижәди эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән финанслана алмый.

4) Әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциягә карамаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче Бөек структур бүлекчәләренең башка органнары составына керәргә.

5. Муниципаль бурычларны биләүче, вәкаләтләренә торак нигезендә гамәлгә ашыручы затлар граждан, административ яисә жинаять эше йә административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яисә вәкил (законлы вәкилле очраklarыннан тыш) сыйфатында катнаша алмыйлар.

5 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату.

1. Депутатларның вәкаләтләре түбәндәге очраklarда вакытыннан алда була:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкага китү;

3) суд тарафыннан гамәлгә яраксыз яисә хокукка сәләте чикләнгән дип тану;

4) суд тарафыннан кире кайтарылмас чигенүче дип тану яисә вафат дип тану;

5) аңа карата судның гаепләү хөкеменең законлы көченә керүе;

6) даими яшәү урынына Россия Федерациясеннән читкә чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгы бирү яисә чит дәүләт гражданлыгы (гражданлыгы) йә яшәүгә рөхсәте яисә Россия Федерациясе гражданы чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документы булу;

8) авыл жирлегенең тулы советын вакытыннан алда яктырту;

9) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алмаштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә житәкчелек итү;

10) чит ил агенты статусын алу;

11) 33-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән башка очраklar.

2. Депутат вәкаләтләре авыл жирлеге Советының барлык утырышларында алты ай рәттән житди сәбәпләрсез депутат булмаган очракта авыл жирлеге советының вакытыннан алда карары белән тапшырыла.

3. Тулы депутат корпусы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында авыл жирлеге Советы тарафыннан карар кабул ителгән Депутат әлеге карарга

карата шикаять белдерү турындагы гариза белән әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән алып 10 көн эчендә судка мөрәжәгать итәргә хокуклы.

4. Депутатларның тулы жыелышын вакытыннан алда билгеләп кую турында авыл жирлеге Советы карары нигезендә тулы жыелышы вакытыннан алда билгеләнгән депутат әлеге карарга суд тәртибендә шикаять биргән очракта, авыл жирлеге Советы суд карары закон көченә кәргәнче авыл жирлеге Советы депутатларын өстәмә сайлаулар билгеләү турында Карар кабул итәргә хокуклы түгел.

5. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында авыл жирлеге Советы карары депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен Нигезләнгән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча, ә бу нигез авыл жирлеге Советы сессияләре арасында барлыкка килгән булса, мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

6. Статъяның 1 өлешендәге 2 пунктында каралган нигездә тулы депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында авыл жирлеге Советы карары әлеге статъяның 5 өлешендә каралган вакытта кабул ителмәсә, депутат процессуаль законнарда каралган тәртиптә авыл жирлеге Советының гамәл кылмавына шикаять белдерү турында судка мөрәжәгать итәргә хокуклы.

7. Татарстан Республикасы Рәисе депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез көне әлеге билгеләнештәге совет авыл жирлегендә вәкаләтләрен туктату өчен нигез көне булып тора.

6 статъя. Депутат хокуклары.

1. Депутатның:

1) авыл жирлеге Советында тиешле бурычларны үтәүгә һәм аларны сайлау комиссияләренә сайларга;

2) авыл жирлеге Советы тарафыннан карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

3) авыл жирлеге Советы тарафыннан төзелә торган органнарны һәм авыл жирлеге Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләп куела торган, килештерелә торган) вазыйфай затларның кандидатураларын төзү мәсьәләләре буенча фикер әйтәргә;

4) авыл жирлеге Советының хокукый актлары проектларын хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибенә кертергә;

5) көн тәртибе буенча, карала торган мәсьәләләренә карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәرمәләр кертергә, авыл жирлеге Советы карарлары проектларына төгәлләштерүләр кертергә;

6) авыл жирлеге Советы сессияләрендә һәвәскәр органның яисә авыл жирлеге Советы хисап тотучы яисә контрольдәге тиешле затның чираттан тыш хисабын яисә мәгълүматын тыңлау турында тәкъдим кертергә;

7) авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) үз тәкъдимнәреңне нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр бирергә;

9) авыл жирлеге Советы сессияләрендә аның фикеренчә ижтимагый әһәмияткә ия гражданның мөрәжәгатьләрен игълан итәргә;

10) авыл жирлеге Советы тарафыннан төзелә торган органнарның составы (Сан, персонал) һәм авыл жирлеге Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләп куела торган, килештерелә торган) вазыйфай затларның кандидатуралары буенча фикер әйтергә;

11) авыл жирлеге Советы сессияләренең беркетмәләре белән билгеләп үтелергә;

12) депутат алпавытлары булу.

7 статья. Депутатның удостоверениеесе һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның Норлат авыл жирлеге Советы депутатының шәхесен һәм тулылыгын раслаучы документ булып торган таныклыгы һәм күкрәк тамгасы бар, ул аларны үз вәкаләтләре чорында куллана.

8 статья. Депутат эшчәнлегенә рәвеш.

1. Депутат эшчәнлегенә рәвешләре булып:

1) авыл жирлеге Советы сессиясе эшендәге участок;

2) авыл жирлеге Советының торак комиссияләре эшендәге участок;

3) федераль дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, барлык оештыру-хокукый рәвештәге оешмалар житәкчеләренә, ижтимагый берләшмәләргә мөнәсәбәт;

4) муниципаль хокукый акт проектын кертү;

5) авыл жирлеге Советы кабул итә торган муниципаль хокукый актлар проектларын эзерләүдәге участок;

6) авыл жирлеге Советы тарафыннан Татарстан Республикасы Дәүләт Совет Республикасында закон чыгару инициативасы тәртибенә кертелгән Татарстан Республикасы законнары проектларын эзерләү участогы;

6) депутат гарызнамәсе кертү;

8) сайлаучылар белән очрашу, зур мөрәжәгатьләр белән эшләү, үзе вәкил булган жирлек халкына үз эшчәнлегенә һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында мәгълүмат житкерү;

9) жирле референдумнары, гавами тыңлауларны, жыелышларны, конференцияләрне һәм гражданның сорашып белешүләренә оештырудагы һәм уздырудагы участок;

10) территорияль ижтимагый үзидарә оештыруда катнашу.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, башка муниципаль хокукый актларда һәм Норлат авыл жирлеге Советы Регламентында каралган башка рәвешләрдә дә башкара ала.

9 статья. Депутат ярдәмчеләре.

1. Депутат үзенә депутатлык эшчәнлеген гамәлгә ашыруда ярдәм күрсәтү өчен өч ярдәмче алырга хокуклы. Ярдәмчеләренә эше (эшчәнлеге) депутат тарафыннан ижтимагый башлангычларда гамәлгә ашырыла.

2. Депутат үз ярдәмчеләре өчен җаваплы булган һәм киләчәктә теләсә кайсы вакытта аларны бик нык алмаштырган.

3. Депутат ярдәмчеләре эшенә (эшчәнлегенә) хокукый нигезләре Норлат авыл җирлеге Советы депутаты алпавыт турында авыл җирлеге Советы тарафыннан раслана торган нигезләмә белән билгеләнә.

10 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре.

1. Депутат авыл җирлегендә яшәүчеләр, шулай ук авыл җирлеге территориясендә урнашкан предприятие, оешма коллективлары, муниципаль һәм башка органнар белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучылар алдында, үз эше турында елына кимендә бер мәртәбә хисап тотып, вакыт-вакыт аларга авыл җирлеге Советы эше турында хәбәр итә, шулай ук айга кимендә бер мәртәбә халыкны кабул итә.

3. Депутат авыл җирлегендә яшәүчеләрнең законлы хокукларын, ирекләрен һәм мәнфәгатьләрен тәмин итү буенча законнарда каралган чаралар күрә, алардан кәргән тәкъдимнәрне, гаризаларны, шикаятьләрен карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы мәсьәләләрне дәрәҗә һәм вакытында хәл итәргә булыша.

4. Гражданның кабул итә;

5. Җәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәрәҗәдә хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә.

6. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан бирелә торган биналарда аларны бирү тәртибенә туры китереп үткәрелә.

7. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенә җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, йөрешләр һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

8. Депутатның сайлаучылар белән очрашуларын оештыруга яисә уздыруга каршылык Россия Федерациясә законнары нигезендә административ җаваплылыкка китерә.

11 статья. Депутатларның депутат этикасы кагыйдәләрен үтәве.

1. Депутат авыл җирлеге Советы тарафыннан раслана торган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә, шул исәптән түбәндәге йөкләмәләрен үтәргә тиеш:

1) шәхсэн үзенә яисә якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә йогынты ясау өчен жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелып калырга һәм депутат статусыннан файдаланмаса;

2) депутат вазыйфаларын объектив үтәүдә шик тудырырлык үз-үзеңне тотудан тыелырга, шулай ук аның абруена яисә авыл жирлеге Советы абруена зыян китерерлек конфликтлы хәлләрдән качарга;

3) мәнфәгатьләр конфликты килеп чыгу куркынычы булганда-шәхси кызыксыну (турыдан-туры яисә читләтеп) депутат вазыйфаларын тиешенчә, объектив, гадел үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый алган вәзгыять, - бу хакта авыл жирлеге советына хәбәр итәргә һәм аның әлеге мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга яисә жайга салуга юнәлдерелгән қарарын үтәргә;

4) гавами чыгышларның авыл жирлеге Советында билгеләнгән кагыйдәләрен үтәргә;

5) Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрне депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда фаш итмәскә һәм файдаланмаса;

6) депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачулар, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) түләмәскә.

12 статья. Депутатның авыл жирлеге Советы сессияләрендә катнашуы.

1. Депутат авыл жирлеге Советының барлык сессияләрендә дә катнашырга тиеш.

2. Депутат авыл жирлеге Советы сессияләрен үткәрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында мәгълүмат ала, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны авыл жирлеге Советы Регламенты нигезендә ала.

3. Авыл жирлеге Советы сессияләрендә катнаша алмаганда, депутат бу хакта бер көннән дә соңга калмыйча авыл жирлеге Советы Президиумына яки район Советы аппаратына хәбәр итә.

13 статья. Депутатларның авыл жирлеге Советының даими комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Депутат үзе әгъза булып торган авыл жирлеге Советы даими комиссияләренең барлык утырышларында да шәхсэн катнашырга тиеш.

2. Депутат даими комиссияләр утырышларын үткәрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында мәгълүмат ала, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны авыл жирлеге Советы Регламенты нигезендә ала.

3. Даими комиссиялар утырышларында катнаша алмаганда, депутат, бер көннән дә соңга калмыйча, бу хакта даими комиссия рәисенә яисә авыл җирлеге Советы аппаратына хәбәр итә.

14 статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан беренче чиратта кабул итү хокукы.

1. Депутат эшчәнлеге мәсьәләләре буенча депутат Норлат авыл җирлеге (алга таба – авыл җирлеге) территориясендә җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, муниципаль предприятие һәм учреждение җитәкчеләре тарафыннан чираттан тыш кабул итү хокукынан файдалана.

2. Депутат вазыйфаи затка турыдан-туры яисә вазыйфаи затның кабул итү бүлмәсе (секретариаты) аша телдән йә язмача мөрәҗәгать итә.

3. Телдән мөрәҗәгать иткән очракта кабул итү вакыты авыл җирлеге Советы депутаты белән килешенгән вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә, ә депутат язмача мөрәҗәгать иткән очракта кабул итү вакыты депутат мөрәҗәгатен алган көннән өч көннән дә соңга калмыйча вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә.

4. Депутат кабул итү мөмкинлеге булмаганда, вазыйфаи зат депутат белән килешү буенча өч көн эчендә башка вакытны билгели.

15 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы.

1. Депутат җирле үзидарә органнарыннан, муниципаль предприятиеләрдән, учреждениеләрдән һәм аларның вазыйфаи затларыннан закон белән саклана торган сер булып тормаган депутатлык эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

2. Депутат массакүләм мәгълүмат чараларында үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Федераль законда каралган тәртиптә чыгыш ясарга хокуклы.

16 статья. Депутат мөрәҗәгатьләрен карау.

1. Депутат дәүләт органнарына, җирле үзидарә органнарына, барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге оешмаларга, иҗтимагый берләшмәләргә, депутат эшчәнлеге мәсьәләләре буенча тиешле вазыйфаи затларга телдән яисә язмача мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат депутат эшчәнлеге мәсьәләләре буенча мөрәҗәгать иткән җирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм аларның вазыйфаи затлары депутатка аның мөрәҗәгатенә җавап бирергә яисә ул соратып ала торган документларны яисә белешмәләрне, әгәр мөрәҗәгатьне өстәмә өйрәнү яки тикшерү таләп ителмәсә, кабул ителгән көннән алып 15 көн эчендә тапшырырга тиеш.

3. Депутат мөрәҗәгатенә бәйле рәвештә нинди дә булса сорауларны өстәмә тикшерү яисә өстәмә өйрәнү үткәргә кирәк булган очракта, әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаи затлар һәм җитәкчеләр бу хакта депутат мөрәҗәгатен алган көннән алып 15 көн эчендә депутатка хәбәр итәргә тиеш. Соңгы

жавап депутатка депутатның язма мөрәжәгатен алган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

4. Дәүләт, органнары, барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге оешмалар, ижтимагый берләшмәләр, аларның вазыйфай затлары тарафыннан депутатлар мөрәжәгатъләрен карау тәртибе һәм сроклары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

17 статья. Депутат сорагы.

1. Депутат яки депутатлар төркеме авыл жирлеге Советы компетенциясенә керә торган мәсьәләләр һәм үзенә депутатлык эшчәнлеге мәсьәләләре буенча авыл жирлеге башлыгына, жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә депутат гарызнамәсе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат гарызнамәсе авыл жирлеге Советы сессиясендә язма рәвештә кертелә һәм авыл жирлеге Советы сессиясендә игълан ителә. Депутат гарызнамәсе авыл жирлеге Советы Регламенты нигезендә рәсмиләштерелә.

3. Депутат сорагы жибәрелгән Орган яисә вазыйфай зат аңа жавапны алган көннән алып 15 көн эчендә язма рәвештә бирә.

18 статья. Депутатның бурычлары.

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, авыл жирлеге уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә; гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатъләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итәргә;

2) сайлаучыларны даими рәвештә, кимендә айга бер мәртәбә кабул итәргә;

3) гражданның, барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге оешмаларның, ижтимагый берләшмәләренә, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатъләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә жаваплар бирергә;

4) сайлаучылар алдында турыдан-туры очрашуларда хисап тотарга, шулай ук үз эшләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары аша елга кимендә бер мәртәбә хәбәр итәргә;

5) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрне үтәргә;

6) дәүләт һәм закон белән саклана торган башка сер сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы аңа билгеле булган бөлешмәләрне ачмаска.

2. Депутат федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, авыл жирлеге Уставы һәм авыл жирлеге Советының муниципаль хокукый актлары белән үзенә йөкләнгән башка бурычларны башкара..

19 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре.

1. Депутат, жирле үзидарәнең коллегиаль органы әгъзасы буларак, авыл жирлеге Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган тулы хокукларга ия.

2. Авыл жирлеге Советы депутатның сайлау округындагы, авыл жирлеге Советындагы эше, авыл жирлеге Советы карарларын һәм йөкләмәләрен үтәве турында хәбәрән тыңлый.

3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында депутатка мәгълүмат бирәләр, үзидарәле территориянең икътисадый һәм социаль үсеше программаларын үтәүнең барышы турында, депутатның тәнкыйть искәrmәләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, закон депутаты, муниципаль берәмлекләренң вәкиллеке органнары эш практикасын, жәмәгәтчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

20 статья. Депутат эшчәнлегенң социаль һәм башка гарантияләре.

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның социаль һәм башка гарантияләре авыл жирлегенң законнары, муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутатларның жинаять яисә административ жаваплылыкка тартылган хокукларын гарантияләү, тоткарлау, кулга алу, тентү, сорау алу, аларның башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләренә карата эш башкарганда, шулай ук алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны булган депутатларга карата оператив-эзләнү чаралары, аларның багажлары, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, алар файдалана торган элементә чаралары исәпкә алынганда федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция, депутатның тиешле статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән вәкаләтләр чоры тәмамланганнан соң, әйтелгән фикерләре өчен жинаять яисә административ жаваплылыкка тартыла алмый. Әлегә нигезләмә депутат тарафыннан гавами кимсетүләр, яла ягу яисә федераль законда каралган башка хокук бозуларга кертелгән очрақларга кагылмый.

4. Депутатны жаваплылыкка тарту, коррупциягә каршы тору турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә мәнфәгәтләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән өчен (шул исәптән көн тәртибе мәсьәләләре буенча тавыш бирүдә) йә Россия Федерациясе норматив хокукый актларында каралган вазыйфа буенча башка бурычларны үтәгән өчен депутат жаваплылығына жәлеп итү өчен нигез булып тормый.

21 статья. Депутат эшчэнлеген гамэлгә ашыруда киртэләр тудыру өчен жаваплылык.

Әлеге Нигезләмәнең нигезләмәләрен җирле үзидарә органнарының, оешмаларның һәм иҗтимагый берләшмәләренең вазыйфаи затлары тарафыннан үтәмәү, шул исәптән әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән депутат запросларына һәм мөрәжәгатьләренә мәгълүмат һәм җаваплар бирү срокларын һәм тәртибен үтәмәү, алдан ук ялган мәгълүмат бирү, мәгълүмат бирүдән хокуксыз баш тарту, аны бирүдән баш тарту, депутатларны кабул итү кагыйдәләрен бозу кануннарда каралган жаваплылыкка китерә.